

Cena prenumeraty:
 w Łodzi
 Kwartalnie Mk. 135.
 Miesięcznie „ 45.
 za roznośnienie
 5,00 fen. miesięcznie.
 Z przesyłką poczt.
 Kwartalnie Mk. 150.
 Miesięcznie „ 50.
 Poza Łodzią egz. 2.10
 W Ameryce 1/2 dolar.
 miesięcznie.

Pamiętaj
 o żołnierzu
 w oku

KALENDARZYK
 Sobota, Martyniana M.
 Niedziela, Jadwigi Wd.
 Poniedziałek, Łukasza, Ewang.

REDAKCJA
 w ŁODZI
 Al, Kaściuszki № 41
 TELEFON 28.

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI

Sobota, dnia 16 października 1920 roku.

Z Warszawy i z biur ogłoszeń. ogłoszenia do Rozwoju przyjmuje wyłącznie „Reklama Polska”

**Dziś i dni
 następnych!**
 Najnowsze monumentalne arcydzieło!

Nieporównany film względem treści gry i wystawy!

„Pocałunek pasterza”

Wielki dramat w 6 ciał olbrzymich częściach ze znakomitym BRUNONEM DECARLI w roli głównej.

Rzecz dzieje się:

W 1-szym akcie na skalnej grani,	W 5-tym akcie w Rosji,
W 2-gim „ w salonach Paryża,	W 6-tym „ w klasztorze,
W 3-im i 4 „ w Tunisie,	— 00000000 —

Wyjątek z gazet. „Film „POCAŁUNEK PASTERZA” będzie dla ludzi, umiających czerpieć piękno, radość i wielką, a że — podobno — jest ich więcej jak przypuszczamy, powinien mieć wielkie powodzenie”.

■ ■ ■ ■ ■ Utwory muzyczne ściśle dostosowane do akcji! ■ ■ ■ ■ ■
 3248 Ze względu na olbrzymi rozmiar obrazu prosimy Sz. publiczność o punktualne przybycie w godz. 5-ej, 7-ej i 9-ej.

KINO
Polonia
 6 Konstantynowska 16

4 - rta serja
„CZERWONY AS”
„CZŁOWIEK W MORZU”

DZIS PREMIERA!
 w roli — MA JA
 głównej — WALCAMP
**Największe arcydzieło
 Ameryki!**

Umowa rozejmowa Polski z Sowiekami.

WARSZAWA. 14. (PAT) Umowa o rozejm sporządzona i podpisana w Rydze dnia 11 października 1920 r. Zgodnie z artykułem 13 umowy o preliminarzach pokojowych zostaje zawarta następująca umowa rozejmie:
 1) Po upływie 144 godzin od chwili podpisania umowy o preliminarzach pokojowych t. j. o godzinie 24 podług czasu środkowego europejskiego dnia 18 października 1920 r. obie umawiające się strony obowiązane są zaprzestać wszelkich działań wojennych na lądzie, wodzie i w powietrzu.
 2) Wojska obydwu umawiających się stron pozostają na zajmowanych przez nią stanowiskach, aż do chwili zaprzestania działań wojennych. W myśl paragrafu pierwszego, jednakże pod tym warunkiem by wojska rosyjsko-ukraińskie znajdowały się nie bliżej,

niż w odległości 15 kilometrów od ustalonej linii frontu polskiego w chwili zaprzestania działań wojennych.
 3) Powstały w ten sposób między obydwoma frontami pas szerokości 15 kilometr. stanowi on terytorium w znaczeniu wojskowym, która znajduje się w terytorium administracyjnym tej strony, do której to terytorium ma należeć na zasadzie preliminarzów pokojowych.
 4) Na odcinku od rejonu Nieswieża, aż do rzeki Dźwiny wojska polskie zajmą linię granicy państwowej ustalonej w artykule 1 preliminarzów pokojowych wojska rosyjsko-ukraińskie na 15 kilometrów na wschód od tej linii.
 5) Wszystkie ruchy wojsk wynikające z punktów 2 i 4 winne się odbyć szybkością nie mniejszą niż 20 kilometrów na dobę i nie później rozpocząć się, niż w

24 godzinach po zaprzestaniu działań wojennych, t. j. dnia 19 października 1920 r.
 6) Po ratyfikacji preliminarzów pokojowych wojska obydwu umawiających się stron zostaną cofnięte na swoje państwowe terytorium z szybkością nie mniejszą, niż 20 kilometrów na dobę i umieszczone nie bliżej, niż 15 kilometrów po obydwóch stronach granicy państwowej. Powstanie w ten sposób strefa szerokości 30 kilometrów jako pas neutralny w znaczeniu wojskowym, pozostająca w rządzie administracyjnym tej strony, do której dany obszar należy.
 7) W strefie neutralnej, w myśl paragrafów 3 i 6 nie wolno trzymać oddziałów siły zbrojnej z wyjątkiem oddziałów wojsk polskich niezbędnych do zajęcia obszaru w myśl punktu 4. Siła rozmieszczenia tych oddziałów winna być przez dowództwo wojsk polskich podana do wiadomości strony przeciwnej.
 8) Szczegółowe zarządzenia z wykonaniem niniejszej umowy wydają obustronne dowództwa nie niżej dowództwa dywizji, w razie potrzeby po wzajemnym porozumieniu się. One też w tym celu natychmiast po podpisaniu umowy o rozejmie i preliminarzach wy-

Preliminarja pokojowe.

lajm i cicerów łącznikowych z niezbędnym piśmem do dowódców dywizji i armii strony przeciwnej. Oficerom zarówno jak ich personelowi i bagażom gwarantują obie strony nietykalność dyplomatyczną, bezpieczeństwo osobiste i swobodę ruchów i komunikowanie się ze swoimi władzami. Celem kontroli wykonania niniejszej umowy, a także dla rozstrzygnięcia mogących wyniknąć sporów, oraz regulowania koniecznych spraw zostaje utworzona mieszana wojskowa komisja, której miejsce urzędowania kompetentnie i organy wykonawcze określa dowództwa stron obu po wzajemnym porozumieniu się.

9) Przy spuszczeniu zgodnie z punktami 4 i 6 zajmowanych terenów, wojska pozostawiają zupełnie niekniety cały znajdujący się na miejscu majątek, budynki państwowe społeczne i prywatne drogi żelazne i bunynk na miejscu tabor kolejowy: mosty i urządzenia stacyjne, telegraficzne i telefoniczne i inne środki łącznikowe nie będąc majątkiem wojskowym danej armii, składają zbroja na polu i spichszach, inwentarz żywy i martwy, przemysłowy i rolniczy, wszelkie surowce i t. d. tak stanowiące własność państwową lub samorządową, jak i osób prywatnych. Przy odejściu wojsk nie wolno brać zakładników, lub ewakuować ludność cywilną i ani wolno względem tej ludności stosować jakichkolwiek represji, wywłaszczeń rekwizycji, lub przy musowo wykupywać jej mienie.

10) Na czas trwania rozejmu zawieszają się wszelkie ruch lądem, wodą i powietrzem pomiędzy obu walczącymi stronami. Wyjątki w poszczególnych wypadkach będą ustalone przez wojskową mieszana komisję rozejmową, utworzoną na zasadzie punktu 8.

11) Oddziały i osoby wojskowe przekraczające postanowienia niniejszej umowy będą traktowane jako jeńcy wojenni.

12) Rozejm niniejszy zawiera się na dni 21, każda jedna strona ma prawo wypowiedzieć go na 48 godzin naprzód. O ile przed upływem terminu rozejmu żadna ze stron go nie wypowiedzi, przedłuża się automatycznie, aż do ratyfikacji definitywnego traktatu pokojowego i każda strona ma prawo wypowiedzieć go na 14 dni naprzód niezależnie od powyższych postanowień i zgodnie z artykułem 17 umowy o preliminarjach pokojowych.

Rozejm niniejszy traci moc obowiązującą, jeżeli w terminie przewidzianym dla wymiany dokumentów ratyfikacyjnych i spisania odpowiedniego protokołu czynności te z jakichkolwiek powodów dokonane nie będą. Wznowienie działań wojennych nie może jednak nastąpić wcześniej niż 48 godzin po upływie terminu wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.

13) Umowy niniejsze stanowią część składową o preliminarjach pokojowych i ma tę samą moc obowiązującą w dowód pełnomocniczy obu stron umowę niniejszą własnoręcznie podpisali.

Placzą nad swoją niedolą.

Od pewnego czasu, a właściwie od chwili traktatu wersalskiego, rozpoczęły się bicie Niemców, na i wypłacalność, na opłakaną przyszłość.

Do tego grona płaczków przybył teraz nowy, Ryszard Calwer, ogłasza rozprawę na temat grożącego Niemcom bankructwa i dochodzi do wniosku, że muszą być utrzymany następujące postulaty, aby uchronić państwo od bankructwa, I) Zniżenie pensji urzędniczych o 50 proc., II) Zniżenie stopy procentowej pożyczek państwowych i komunalnych na 2 proc., III) Zaprzestanie dalszych emisji pieniądza papierowego IV) Podwyższenie taryf kolejowych o 100 proc. V) Zniesienie zapomóg dla bezrobotnych. VI) Zniesienie 8 io godzinnego dnia pracy i przejście do 9-io godzinnego, a w razie konieczności do 11-godzinnego dnia pracy.

Pozatem rząd sam robi minę bardzo nie-szczęśliwego i starając się na wszystkie strony jakoby z położenia bankruta, zamierza, jak gdyby to co pomogło, zamianować dyktatora finansowego z prawie nieograniczoną władzą, który ma uczynić wszystko, aby nie dopuścić do bankructwa. Dyktatorem finansowym ma być dr. Karl.

Rząd niemiecki wypuścił w czasie wojny pożyczek państwowych na 120 miliardów. Jeżeli Polska, mniej zamożna w przemysł i zniszczona gospodarczo, ma 49 miliardów długu, a może i więcej, to cóż dla Niemiec stanowią 120, jeżeli cesarstwo liczy 70 milionów mieszkańców, a więc dwa razy tyle, ile ich będzie dopiero liczyła Polska.

WARSZAWA. 14. (PAT) Umowa o preliminarjach pokojowych sporządzona i podpisana w Rydze dnia 11 października 1920 r.

Rzeczpospolita polska z jednej rosyjsko-socjalistyczna federacyjna republika Rad i ukraińsko-socjalna republika Rad z drugiej strony, kierując się pragnieniem położenia możliwie jak najprędzej kresu krwawej wojny wynikłej między nimi, oraz wypracowania warunków, które mają stanowić podstawę trwałego honorowego i na wzajemnym porozumieniu się opartego pokoju, postanowiły wszcząć rokowania celem zawarcia rozejmu i ustalenia przedwstępnych warunków pokoju i wyznaczyły w charakterze swoich pełnomocników. Rząd polski pan Jan Dąbski, oraz Norbert Barlicki, Dr. Stanisław Grabski, dr. Witold Kamieniecki, dr. Władysław Kiernik, gen. Mieczysław Kuliński, Adam Mieczkowski, Leon Wasilewski, Ludwik Waszkiewicz. Rosyjska-socjalna federacyjna republika Rad i ukraińska-socjalna republika Rad: Adolf Joffe, oraz Sergiej Kirow, Dymitri Manuilski, Leonit Uboleński, którzy po wymianie swoich pełnomocnictw obzianych za wystarczające i sporządzonych w należytej formie zgodzili się na następujące postanowienia:

1) Obie układające się strony, zgodnie z zasadą stanowienia narodów o sobie, uznają niepodległość Ukrainy i Białorusi, oraz zgadzają się i postanawiają, że wschodnią granicą Polski a więc granicą między Polską z jednej a Ukrainą i Białą Rusią z drugiej strony stanowią: linię wzdłuż rzeki Dźwiny od granicy Łotwy z Rosją, aż do punktu, w którym granica byłej guberni wileńskiej styka się z granicą byłej guberni Witebskiej, dalej granicą byłej guberni Wileńskiej i Witebskiej, aż do wsi i stacji kolejowej Orzechowo, która pozostaje po stronie polskiej, poczem wschodnią granicą byłej guberni Wileńskiej do punktu, w którym schodzą się powiaty: Dziśnieński, Lepolski i Borysowski, dalej od tego punktu, aż do wsi Moczarnica, która zostaje po stronie białoruskiej, stąd na południowy zachód, w poprzek jeziora na rzecz Berezynie do wsi Zarzeczycy, która po stronie białoruskiej poczem ku południowemu zachodowi, aż do rzeki Wilji, do punktu na wschód Dołchinowa, dalej rzeką Wilją aż do traktu idącego na południe od Dołchinowa, stąd dalej na południe do rzeki—nazwy rzeki Wilja, wzdłuż do połączenia jej z rzeką Rypczanką, przyczem miasteczko Iłja pozostaje po stronie polskiej, Roberzanka na południe od stacji kolejowej Radoszkowice, przyczem stacja i miasteczko po stronie białoruskiej, dalej na wschód od miasteczka Raków, Wolna i Rubieszowice do linii kolejowej Mińsk—Baranowice, Miejscowości te po stronie polskiej, w dalszym ciągu do rzeki Zbrucza, pozostawiając miejscowość Białozyrkę po stronie polskiej, następnie linię Zbrucza do ujścia tej rzeki do Dniestru. Przy określeniu granicy przebiegającej wzdłuż rzek rozumie się, że przy rzekach spławnych, nurt górnego korytarza przy rzekach nie spławnych środkowa linja największego ramienia.

Granice powyższe oznaczono i opisano podług mapy rosyjskiej o skali 25 wiorst w calu angielskim, dołączonej do niniejszej umowy i wyznaczonej czerwona barwą.

Załącznik jeden mapa.

W razie różnicy między tekstem a mapą, będzie rozstrzygać tekst, Rosja i Ukraina zrzekają się wszelkich praw i pretensji do ziem na zachód od tej granicy położonych.

Zę swej strony Polska zrzeka się na rzecz Ukrainy i Białorusi wszelkich praw i pretensji do ziem położonych na wschód od tej granicy. Szczegółowe wyznaczenie i przeprowadzenie na miejscu granicy, oraz ustawienie znaków granicznych należy do specjalnej mieszanej komisji granicznej, która powołana będzie natychmiast po ratyfikacji umowy niniejszej. Obie układające się strony zgadzają się, że o ile w skład ziem położonych na zachód od określonej wyżej granicy wchodzi terytorjum sporne między Polską a Litwą sprawa przydzielenia tych ziem do jednego z tych dwóch państw należy wyłącznie do Polski i Litwy.

2) Obie układające się strony zapewnają sobie nawzajem całkowite poszanowanie suwerenności państwowej i powstrzymanie się od jakiegokolwiek mieszania się w wewnętrzne sprawy drugiej strony, przyczem obie układające się strony postanawiają umieścić w traktacie pokojowym, iż nie będą tworzyły, ani popierały organizacji, mających na celu obalenie ustroju państwowego lub społecznego strony drugiej, czyniących zamach na ich całość terytorjalną, jak również organizacji przypisywających sobie rolę rządu strony przeciwnej. Z chwilą ratyfikacji niniejszej umowy, obie układające się strony zobowiązują się nie popierać żadnych działań wojennych przeciwko drugiej stronie.

3) Obie układające się strony zobowiązują się zamieścić w traktacie pokojowym przepisy w przedmiocie swobodnego wyboru obywatelstwa polskiego względnie rosyjskiego, lub ukraińskiego z tem, że osobom wykonującym prawo wyboru (optację) przysługujące będą bez żadnych wyjątków, wszystkie te prawa, które w traktacie pokojowym przyznane będą obywa-

telom obu stron.

4) Obie układające się strony, zobowiązują umieścić w traktacie pokojowym postanowienie zapewniające z jednej strony osobom narodowości polskiej w Rosji i Ukrainie te wszystkie prawa zabezpieczające swobodę rozwoju, kultury i wykonywania obyczajów i obrządków religijnych z jakich korzystają osoby narodowości rosyjskiej i ukraińskiej w Polsce, te wszystkie prawa zabezpieczające swobodę rozwoju, kultury i wykonywanie obyczajów i obrządków religijnych z jakich korzystają osoby narodowości polskiej w Rosji i Ukrainie.

5) Obie układające się strony zrzekają się w całości zwrotu swych kosztów wojennych t. j. wydatków państwowych na prowadzenie wojny między nimi, jak również odszkodowań za straty wojenne, za straty, które były wyrządzone w czasie tej wojny, lub obywatelom na terenach operacji wojennych przez działania i zarządzenia wojenne.

6) Obie układające się strony zobowiązują się zamieścić w traktacie pokojowym przepisy, dotyczące wymiany jeńców wojennych i zwrotu rzeczywiście kosztów ich utrzymania.

7) Z chwilą podpisania umowy niniejszej powołane będą natychmiast komisje mieszane w celu niezwłocznego wydania zakładników, oraz niezwłocznego wymiany jeńców wojennych, osób internowanych, w tym w szczególności jeńców wojennych i zorganizowania powiatu wygnańców, uchodźców i emigrantów. Wymianej komisji mieszanej przysługuje prawo sprawowania opieki i niesienia pomocy jeńcom wojennym i internowanym, osobom internowanym, zakładnikom oraz gnańcom i emigrantom i uregulowania kwestii, związanych z powrotem zakładników i jeńców cywilnych.

8) Obie układające się strony zobowiązują się natychmiast po podpisaniu niniejszej umowy, wydać odpowiednio rozporządzenia o zawieszeniu postępowania sądowego, administracyjnego, dyscyplinarnego i wszelkiego innego, wszczętego w stosunku do jeńców wojennych jak również o natychmiastowym wstrzymaniu wykonania kar, wymierzonych przeciwko tym osobom na jakiegokolwiek drodze.

9) Obie układające się strony zobowiązują się zamieścić w traktacie pokojowym przepisy w przedmiocie amnestji, a mianowicie Polska dla obywateli polskich i ukraińskich w Polsce, a Rosja i Ukraina dla obywateli polskich w Rosji i Ukrainie.

10) Obie umawiające się strony zobowiązują zamieścić w traktacie pokojowym postanowienia, dotyczące rozrachunków wojennych i likwidacji i opłat, dotyczących się na zasadach następujących: 1) Z punktu widzenia przynależności części ziem Rzeczypospolitej do tego imperjum rosyjskiego nie wynikają dla Polski w stosunku do Rosji żadne zobowiązania i ciężary. 2) Obie układające się strony zrzekają się wzajemnie wszelkich praw do majątku państwowego, znajdującego się na terytorjum strony przeciwnej. 3) Przy rozrachunkach wojennych i likwidacji będzie uwzględniony aktyw udział ziem Rzeczypospolitej Polskiej w życiu gospodarczym byłego imperjum rosyjskiego. 4) Obie układające się strony obowiązują się wzajemnie na żądanie właścicieli ruchomości zwrócić w naturze, względnie ekwiwalencie mienie ruchome, państwowe, związane z ekonomicznym i kulturalnym życiem, mienie ruchome samorządowych i instytucji, osób fizycznych i prawnych zabrane, lub ewakuowane przymusowo, lub dobrowolnie, począwszy od 1 sierpnia nowego stylu 1918 r. z wyjątkiem zdobyczy wojennych. 5) Będzie ustalone zobowiązanie zwrotu Polsce archiwów, bibliotek, dzieł sztuki, historycznych trofeów wojennych, zabawionych i t. p. przedmiotów dorobku kulturalnego, wziętych z Polski do Rosji od czasu rozbioru Rzeczypospolitej. 6) Będzie ustalone wzajemne uregulowanie nie opartych na tytułach prawnych pretensji osób fizycznych i prawnych, stron obu, pretensji powstałych z chwili podpisania niniejszej umowy do rządu i instytucji strony przeciwnej. 7) Ustalone będzie w traktacie pokojowym zobowiązanie Rosji i Ukrainy, do przyniesienia Polsce i jej obywatelom największego uprzywileżowania w dziedzinie restytucji mienia i odszkodowań za straty z okresu rewolucyjnego i wojny domowej w Rosji i Ukrainie. Obie układające się strony zgadzają się, że punkty powyższe nie wyczerpują wszystkich spraw rozrachunku i likwidacji.

11) Obie układające się strony zobowiązują się przystąpić natychmiast po podpisaniu traktatu pokojowego do rokowań w przedmiocie konwencji handlowej i żegluga, konwencji sanitarnej, komunikacyjnej i telegraficznej kompensacji wymiany warów.

12) Obie układające się strony zgadzają się zamieścić w traktacie pokojowym przepisy o udzieleniu siła dla Polski przez terytorjum Rosji i Ukrainy dla Rosji i Ukrainy przez terytorjum polskie.

13) Obie układające się strony zawierają równocześnie specjalną umowę w przedmiocie rozejmu, która stanowi składową część niniejszej umowy i po-

MILJONÓWKI

4% Państwową Pożyczkę Premjową nabywać można **co dzień** nie wyłączając niedziel od godz. 9 do 3 w dni powszednie 9 „ 1 w niedziele w Handlowo-Przemysłow. Tow. Wzaj. Kredytu — w Łodzi, ul. Moniuszki № 10.

da na równi z nią moc obowiązującą.

14) Rosja i Ukraina oświadczają, że wszelkie zobowiązania przyjęte przez nie wobec Polski, jak również prawa przez nią nabyte umową niniejszą stosują się do wszystkich terytoriów, położonych na wschód od linii granicznej, określonej w artykule pierwszym niniejszej umowy, które to terytoria wchodziły w skład byłego imperjum rosyjskiego i przy zawieraniu umowy niniejszej były reprezentowane przez Rosję i Ukrainę.

15) Obie układające się strony zobowiązują się natychmiast po podpisaniu niniejszej umowy rozpocząć rokowania w przedmiocie zawarcia traktatu pokojowego.

16) Umowa niniejsza sporządzona zostaje w językach włoskim, rosyjskim i ukraińskim w dwóch egzemplarzach. Przy interpretacji wszystkie trzy teksty będą uważane za autentyczne.

17) Umowa niniejsza podlega ratyfikacji i staje się prawomocną z chwilą wymiany dokumentów ratyfikacyjnych. O ile umowa niniejsza wraz z załączoną umową rozejmową nie zawiera odmiennych postanowień, wymiana dokumentów ratyfikacyjnych i sporządzenie odpowiednich protokołów nastąpi w Libawie. Obie układające strony zobowiązują się do ratyfikacji niniejszej umowy, najwyżej w przeciągu 15 dni od chwili jej podpisania. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych i spisanie protokołu nastąpić winno najpóźniej w przeciągu dni 6-ciu po upływie terminu przeznaczanego dla ratyfikacji. Obie układające się strony zastrzegają, że umowa w przedmiocie rozejmu traci moc obowiązującą, jeżeli w terminie przewidzianym dla wymiany dokumentów ratyfikacyjnych i spisania odpowiedniego protokołu, czynność ta z jakiegokolwiek powodu nie będzie dokonana. Wznowienie działań wojennych nie może jednakże nastąpić w tym wypadku wcześniej, niż 48 godzin po upływie niniejszego terminu. Wszędzie, gdzie w umowie niniejszej wyznacza się jako termin chwilę ratyfikacji umowy, rozumie się przez to chwilę wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.

W dowód czego pełnomocnicy obu stron własnoręcznie podpisują umowę niniejszą i opieczetowują ją swymi pieczęciami.

Urlopowanie ochotników szeregowych.

Wydział prasowy ministerjum spraw wojskowych podaje następujący rozkaz Ministra wojny gen por. Sosnkowskiego.

W związku z rozkazem min. spraw wojsk. L. 2375 | 934 | 20 — I. T. M. S. W. poleca niezwłocznie bez prawa do poboru (żołdu) bezterminowo urlopować:

1) Ochotników szeregowych z pośród roczników 1885, 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892 i rocznik 1902 (urodzonych po dniu 30 czerwca), którzy zostali wcieleni do oddziałów zapasowych, zakładów wojskowych i t. p., a podległych obecnie M. S. W. względnie D. O. G.

2) Ochotników szeregowych, znajdujących się w dniu wydania niniejszego rozkazu na terenach D. O. G. i podległych mu, którzy należą do starszych roczników, licząc od rocznika 1881, 1883, 1882 i t. d.

Zarazem nadmieniam się, że mogą pozostać w szeregach ci ochotnicy z pośród wymienionych, którzy zgłoszą chęć pozostania stałego w wojsku w charakterze ochotników, jednakże nie przekroczą 42-go roku życia.

3) Rozkaz powyższy nie dotyczy wogóle oficerów ochotników.

Wykonanie niniejszego rozkazu, odnośnie do bezterminowego urlopowania ochotników, znajdujących się w oddziałach zapasowych i t. p. podległych M. S. W. przeprowadzą ośnośnie do wódzów okręgów generalnych.

Strajk kolejarzy ukończony.

Strajk kolejowy zakończony. Wczoraj o 12 m. 10 rozpoczął znów się ruch na całej linii dróg państwowych, poczynając od Warszawy do Stanisławowa, Grodna, Poznańskiego, Pomorza i Cieszyna.

Związek zawodowych kolejarzy wysłał w dniu 15 października b. r. do wszystkich kół zarządów okręgowych sekcji fachowych Z.Z.K. dyr. Warszawskiej, Wileńskiej, Radomskiej, Krakowskiej, Lwowskiej, Stanisławskiej, Poznańskiej, Gdańskiej zawiadomienia o ostatecznym porozumieniu wydziału wykonawczego Z.Z.K. z rządem w sprawie wysuniętych żądań ogółu kolejarzy. Ważniejsze szczegóły są następujące: 1) Wypłacenie natychmiast wszystkim pracownikom zasiłku zwrotnego w wysokości 3,000 marek dla samotnych, 3,300 dla małej rodziny, 3,600 dla średniej rodziny i 4,000 dla licznej rodziny. Zwrot tego zasiłku rozpocznie się ratami od pierwszego kwietnia roku przyszłego. 2) Wszyscy pracownicy z zasadniczą płacą 1,100 mk. i poniżej otrzymają bezwrotnie na odzież po 1,500 mk. 3) Wypłacenie zaliczki na należny dodatek procentowy zasługują w wysokości 1/3 do trzech czwartych przypuszczalnej należności. 4) Zapewnienie kooperatywom kolejowym potrzebnych kredytów dla wzmocnienia a-prowizacji kolejarzy. 5) Powołanie natychmiast komisji ministerjalnej z udziałem Z.Z.K. dla poprawienia obecnego zaszerogowania pracowników w kategoriach płac, tudzież nowego ustalenia podziału miejscowości na klasy drożyzniane, odpowiadające ostatniemu stanowi rzeczy. 6) Funkcyjne dodatki będą wprowadzone do 1-go grudnia r.b. po uzgodnieniu Z.Z.K. 7) Aresztowanych i uwolnionych kolejarzy zostanie natychmiast rozpatrzone. 8) Przewidziane będą w budżecie kredyty na sprawy szkolne. 9) W roku bieżącym wprowadzana zostanie pragmatyka służbowa i ustawa kasy emerytalnej. W październiku będą wprowadzone zaliczki emerytalne dla zwolnionych obecnie. 10) Godzinowe dla maszynistów i służby pociągowej zostały wprowadzone w życie depeza M. K.Z. Pomimo, iż żądania nie zostały uwzględnione w

całości, ze względu na że dalszy strajk bezowocny, jednocześnie niema nadziei na przychylniejsze załatwienie tych żądań przez Sejm Wydział wykonawczy Z.Z.K. wzywa wszystkich kolejarzy do powrotu pracy.

Patryotyczna odezwa obywatela

Wczoraj Rada ministrów podniosła mnenie drożyzniane ze 150 na 200% oraz zgodziła się na rewizję wydanej przez Sejm ustawy w sprawie norm płacy dla pracowników państwowych w różnych dykasteriach.

Prócz tego rząd podwoił opłaty godzinowe dla brygad parowozowych i konduktorskich o 12 proc. obiecując nadto uwzględnienie innych bardzo ważnych postulatów. Zważywszy więc wobec tego, że dalsze przewlekanie strajku jest bezcelowe i przyczynia się do zgnojenia do reszty będących w drodze i zatrzymanych wskutek strajku transportów ziemniaków, oraz znacznego pogorszenia stanu a-prowizacji w kraju:

Sekcja kolejowa S. S. S. nie uważa za możliwe tolerować dalszego bezrobocia i nawoływa kolegów do natychmiastowego podjęcia pracy.

Rząd zawinił lekceważeniem naszych słusznych żądań, których uwzględnienie było jego obowiązkiem.

Baczymy więc, abyśmy bardziej nie zawiniłi wobec ojczyzny, przewlekając bezrobocie.

Prezes Sekcji kolejowej S. S. S. Lesiewicz.

Posłowie u Naczelnika Państwa.

W sprawie Wilna zgłosili się do Naczelnika Państwa: minister pełnomocny Francji p. H. Pannafieu oraz radca poselstwa angielskiego sir Percy Loraine (w zastępstwie pośła p. Rumboldta).

Wizyta, jak pisze „Gaz. Warszawska“, miała charakter wystąpienia wspólnego Wielkiej Brytanji i Francji a dotyczyła, jak mówiono, sprawy przynależności Wilna.

Według wyjaśnień ze źródła wiarygodnego wystąpienie to nie jest wywołane zażyciem

Wilna przez gen. Żeligowskiego, a wiąże się z zapytaniem, z jakim rządem polski zwracał się do Ententy już uprzednio w sprawie ewentualnego zajęcia Wilna w pościgu za bolszewikami. Według krążących wieści, odpowiedź Francji i Anglii brzmiała dla nas niepomyślnie. Z późniejszego nadejścia tej odpowiedzi wynika jednak, że nasze dowództwo naczelne mogło się było okazać w militarnej konieczności zajęcia Wilna przed jej doczekaniem się.

Prasa francuska o wyprawie wileńskiej.

Dzienniki francuskie objawiają wielkie zainteresowanie sprawą Wilna. „Journal des Debats“ widzi w przedsięwzięciu Żeligowskiego powtórzenie kroku d'Annunzia w Rjece. Wszystko zależy od tego, czy rząd polski pozwoli się rozwinąć samodzielnemu wypadkom, czy też zgodzi się swą politykę z polityką mocarstw, które go podtrzymują. — Prawdziwym rozwiązaniem kwestii litewskiej byłoby zastosowanie się do tradycji historycznych a więc federacja polsko-litewska, kwestia granic jest drugorzędna, natomiast zasadniczą jest sprawa regulowania stosunków pomiędzy obu krajami, które były związane przez wieki i trudno aby mogły żyć oddzielnie z powodu mieszaniny obu narodowości na ich terytoriach.

„Figaro“ przypomina, że Litwa dała zbrojną pomoc bolszewikom w chwili kiedy przez Polskę zagrażali cywilizacji europejskiej. Rząd litewski jest przychylnie usposobiony dla bolszewików i germanofilów, a więc mało zasługuje na sympatie sprzymierzeńców.

„L'homme Libre“ twierdzi, że żołnierze

Żeligowskiego byłiby odmówili posłuchania tego rozkazu, gdyby nie byli pod wpływem powszechnego poparcia ze strony opinii publicznej w ich usiłowaniu odzyskania Wilna dla Polski. Dziennik ten podnosi na korzyść dywizji Żeligowskiego, że w dniach niebezpiecznych zastąpiła odwrót wojsk francuskich na Odese.

Prze widywane starcia Litwinów z Żeligowskim.

GRODNO 13 października. — Organ II armji „Front“ podaje w wczorajszym numerze: Kiedy ochotnicy gen. Żeligowskiego maszerowali na Wilno, władze litewskie uciekły pośpiesznie stamtąd do Kowna. Panowało bowiem powszechne mniemanie, że gen. Żeligowski pomaszeruje także na Kowno. Obecnie zaś Litwini, widząc, że wojska Żeligowskiego nie zachowują się zaczepnie, zaczęły ścigać siły swoje w kierunku na Wilno. Pod Landwarowem stwierdzono znaczne skupienia wojsk litewskich z wyraźnym celem zaatakowania i odebrania Wilna. W oczekiwaniu ataków gen. Żeligowski uważał za wskazane zwrócić uwagę wszystkich delegatów mocarstw sprzymierzonych na poważną sytuację. Delegaci wobec tego wyjechali do Kowna.

Zółkiewski pod Cecorą.

Herdy bez kołca... Gdzie spojrzysz tysiące,
Białych turbanów rzą tysiące koni!
Sullan już wysłał swoich forpoczt gorące...
Z Damasku klinga w boju jeno dzwoni,
Z czystej kuta stalil

Wiatr rwie proporce, na nich półksiężyc,
Krzyk: Allah, Allah ze wszystkich stron płynie
W płomieniach stoją całe okolice,
Gorzej: spicchrze, strzechy i świątynie...
Wszędy się już pali!

Tu garść rycerzy i wólc doświadczony
Po króla listy się, grozę ocenia,
I w wioskach polskich trwożnie biją dzwony,
Grono rycerzy ginie ze zmęczenia,
Czekając odsięczy.

Wódz każe sprzągać wóz z wozem dokoła,
Na wozy sadza najbitniejszych ludzi,
Do walk zachęca, na opornych wola,
Snem zaś zmęczonych podnosi i budzi;
A wrogów kaleczy.

Czerń górę bierze. Z przodu, tyłu, boku
Wszędy czerń widzisz i słyszysz jej wycie,
I tak z dnia na dzień, od świtu do zmroku
Na polskie wojska, na ich młode życie
Śle śmierć, niesie rany!

Twierdza ruchoma wlece się powoli,
Ku zachłowi, ku rodzinnej glebie,
Jeno płac czarny nad nią swawoli,
Jakby przeczuwał żer żyzny dla siebie,
Żer polską krewią zlaną:

Jeno sam Hetman nie traci na duchu,
Żołnierzom wytrwać każe do ostalka...
Nie sątuka umrzeć gdzieś w łbie na puchu,
Pięknie, gdy śmierć Twą ta Ojczyzna+matka
opłaczę na grobie!

Sam hetman naraz swoje dolje zmienia
Przywdziewa stary kabat zdjęty z ciury,
I wedle swego rozkazu sumienia,
Staje w szeregach, tam gdzie trupów góry,
Nie myśli o sobie!

Więc go wstrzymują przezacni wodzowie:
Co mamy czynić, gdy ciebie nie staniesz?
Nie żal umierać, hetman im odpowie,
Za swą ojczyznę, za jej miłowanie
Życie damy w darze!

I porwie sztandar z orłem z jednej strony,
Z drugiej zaś obraz Maryi niebieskiej,
Walczy jak tytan, gdy w tem ugodzony
kilkoma strzałami, pada sam Zółkiewski,
Bie się armii każe.

I dobrze oczy zamyka na wieki,
I piękne serce w nim już bie przesłało,
Legł hetman w stepach od Polski daleki!
Legł, bo rycerstwa dano mu zamałol
Hordy obóz biorą!

On tą ojczyznę osłaniał zamłodu,
A teraz ona łamie się, rozbita!
Zwłoki nie wróca na łono narodu,
Musz wykupić je Rzeczpospolita,
Boć legł pod Cecorą!

W. Cz.

Z pobytu zbrodniarzy w Polsce.

Z Nasielska, w pow. pułtuskim, pisze „Kurjer Warszawski“ zabrali bolszewicy miejscowego kanonika, ks. Dmochowskiego i dwu wikariuszów. W miejscowej „czerezwyczejce“ zapytano go, czy przyznaje się do winy. Pytano go, jaki jest jego stosunek do rządu bolszewickiego, czy rząd ten jest, zdaniem jego, godzien poparcia takiego, jak rząd Piłsudskiego. „Czerezwyczejki“ zadawały stale powyższe pytania wszystkim aresztowanym inteligentom. Stawiały ich tem samem w położeniu bez wyjścia. Ks. Dmochowskiego przebrano w jakieś łachmany, zdarte z trupów i popędzone wraz z innymi do Białego-stoku, gdzie ich wojsko nasze odbiło.

Nie wszyscy jednakże zdolali powrócić. Obywatel z pułtuskiego p. Zygmunt Zmijewski został zamordowany we wsi Miecze za Grajewem. W miejscowości tej zamordowali bolszewicy 17 ludzi, w tem 14 z Rożan. Przy ekshumacji stwierdzono dużą ranę szarpaną w okolicy lewego obojczyka, taką ranę poniżej prawej brodawki piersiowej i ranę postrzałową między drugiem a trzeciem zębem z prawej strony.

Naoczny świadek egzekucji w Mieczach, Wojciech Budny z Pułtuska, którego w ostat-

Warszawa 15 | 10 (PAT) Posiedzenie 137 w dniu 14 | 10. Przystąpiono do dalszych rozpraw nad oświadczeniem prezydenta ministrów. Poseł Buzek oświadczył: Wzywamy rząd, aby poczynił wszelkie kroki do uzyskania rewizji kwestji Cieszyńskiego. Czesi zupełnie bezwzględnie wydalają ludność polską. Zamknięto już 30 szkół, 100 klas; 300 dzieci zmuszono przejść do szkół czeskich. Reszta szkół z małemi wyjątkami musi być nieczynna. Przechodząc do omawiania spraw wewnętrznych, mówca zaznaczył, że deficyt nasz na rok 20 wynosi 50 miliardów marek. Należy zredukować liczbę urzędników.

p. Zamorski (Związek ludowo narodowy): Mamy uznanie dla Witosa za to, że stanął na czele rządu, ratującego Rzeczpospolitą i zastosowawszy się do tego tytułu, rzeczywiście uratował Ojczyznę od klęski.

Aż tu przychodzi powrotna fala partyjności. To Daszyński powiedział w Krakowie, że Warszawę ratowali tylko robotnicy jak donosi telegram urzędowy PAT. My tymczasem wiemy, że tu w Warszawie na walach stanęli kupcy, rzemieślnicy, robotnicy i inteligenci, wszyscy. Sądzę, że członek rządu nie powinien zagarniać zasług całego narodu po to, żeby w swoich wyborców robić jedynymi uszczęśliwicielami Ojczyzny. Zarzucono nam, że obrażamy naczelnika państwa. Do

Koalicja a Litwa środkowa.

Czeska agencja telegraficzna podaje, że przedstawiciele państw sprzymierzonych zgłosili u r. zw. rządu Litwy środkowej ostry protest i oświadczyli, że misje rządów sprzymierzonych uznają za legalny tylko rząd kowieński. Odszedł osobny pociąg do Wilna celem przewiezienia stamtąd do Kowna pozostałych w Wilnie członków misji koalicyjnej.

(Rzeczposp.)

Machno znów u bolszewików.

Jeden z telegramów iskrowych bolszewickich donosi, że „Machno całkowicie poddał się władzy sowieckiej i pragnie bić się z Wranglem przy boku czerwonych bojowników. Należy się spodziewać, że wypełni z honorem daną obietnicę i nie zdradzi obowiązków, jakich się podjął“. Ponieważ telegram ten przeznaczony był dla prowincjonalnych sowieckich, niewiadomo więc czy odpowiada prawdzie, czy też jest tylko środkiem agitacyjnym w celu „podniesienia ducha“.

Bolszewicy ewakuują Kijów.

Z Konstantynopola donoszą, że rząd sowiecki ukraiński wydał rozkaz, aby wszystkie

niej chwili „uwolniono“ zeznaje:

„Zmijewskiego, 16 nieznanymi mężczyzn i jedną dziewczynę, ustawili bolszewicy nad dołem, który skazańcy musieli sami wykopać. Następnie kazali im zdjąć z siebie ubranie i buty. Po chwili padła salwa karabinowa. Tych, którzy odrązu nie wpadli do dołu, dobito kolbami i bagnietami. Przed samą egzekucją bolszewicy wysławiali się z modlitwy skazańców, wołając, iż Bóg jest taka sama „skalina“ jak i oni.“

W tychże Mieczach zarabali bolszewicy się dmiu chłopów, którzy, zwołani z podwór, nie chcieli odejść, upominając się o swe konie i wozy.

Pułtusk jest miastem, w którym miejscowi żydzi witali bolszewików demonstracyjnie ze sztandarami, zapairzeni w rosyjskie i żydowskie napisy. Sztandary są w przechowaniu burmistrza, p. Śniegowskiego, którego bolszewicy uprowadzili. W Białymstoku odbiło go nasze wojsko, wraz z grupą innych skazańców.

Wracając jeszcze do owej masakry żołnierzy naszych, 18 sierpnia w bitwie pod Trzepowem, koło Płocka, należy przytoczyć zeznanie kaprala, Alfonsa Dębińskiego. Dębiński leży obecnie ciężko ranny w szpitalu w Sierpcu. Z zeznań jego wynika, iż bolszewicy dobijają naszych rannych. Stwierdzono to zresztą w wielu miejscach.

W Makowie zamordowali bolszewicy kilku naszych żołnierzy i jednego oficera w bestjański sposób.

czasu uchwalenia konstytucji suwerenną narodu polskiego władzą i źródłem wszelkiej władzy jest Sejm. Wgł jeżeli chodzi o osobę, która ten Sejm przedstawia to raczej tą osobą jest marszałek. Zaczeliście przecież temu sejmowi przygotowywać jakieś strajki, ale utworzyliście sobie koncepcję, że majestat narodu i Rzeczypospolitej jest uposobiony w Naczelniku państwa. Tymczasem nasza konstytucja nie mówi o tem nic. Naczelnik państwa jest tylko mandatarjuszem Sejmu jest przed Sejmem odpowiedzialny. Cała gospodarka jest partyjna. Zapytujemy, czy ten rząd koalicyjny jeszcze istnieje, czy chce się zająć sprawą nad pokojem czy też chce wywołać jakieś zamieszanie, rewolucję. Stoimy nad brzegiem przepaści finansowej. Administracja nasza jest straszna. Wojsko wymaga reorganizacji. Aprowizacja przedstawia się katastrofalnie. Może byż że wspólnymi siłami uda się uratować kraj. Za chwilę wojny, za chwilę obrony państwa, za moment pokonamy rządowi wyrazić uznanie; ale żądamy, aby ten rząd zechciał ukrocić agitację, uporządkować administrację, zreorganizować wojsko.

Poseł Rotermond uzasadniał nagłość wniosku Związku wzywającego rząd, żeby nie dopuścił do zapowiedzianego na poniedziałek strajku politycznego przeciw dwujzbowości. Przeciwno nagłości przemawiał p. Ziemicki. Nagłość wniosku odrzucono 77 głosami przeciwko 60 i sprawę odesłano jako wniosek zwykły do komisji administracyjnej.

Następne posiedzenie w sobotę.

władze sowieckie przeniosły się z Kijowa do Charkowa, z powodu obawy powstania ludności szczególnie chłopów w okolicach Kijowa.

Bolszewicy o zdradzie Budiennego.

Omawiając sprawę przejścia Budiennego na stronę Petlury bolszewicka „Prawda“ pisze: Bezczelna zdrada i najpodlejsze tchórzostwo zdarzyło się w szeregach obrońców rewolucji. Zdrada Budiennego nie ma źródła w zmianie jego poglądów oraz nie jest wyrazem wolnej wyboru. Jest to tylko obawa stawienia przed sądem wojennym, by zdać sprawę z popełnionych błędów. Obecnie mamy podstawy do kwestjonowania, czy omyłki Budiennego były istotnie błędami, czy też oddawna już ukazywał on zdradę. Przejście Budiennego do Petlury jest dla nas stratą minimalną, o tym wzmożni się nasz duch rewolucyjny i o tym łatwiej białziemy mogli rozbić powstańców krymskich.

INTERNOWANI W MUNDEN POLACY.

WARSZAWA. 15 10. Wskutek inwazji bolszewickiej na Pomorze około 2500 Polaków przeszło granicę niemiecką i zostało przez władze niemieckie internowanych przesłano do Munden w Westfalji. Wskutek inwazji bolszewickiej przeszło do Munden w Westfalji.

Świadek Józef Bartoszewicz zeznał, iż w dniu 14 października, jak bolszewicy osaczyli jednego z żołnierzy, tuż koło jego domu. „Schował się do piwnicy, po chwili usłyszałem przeraźliwe wołania: „Jezus, Marja, ratuj!“ Jakiś ten pochodził od żołnierza, osaczonego przez bolszewików strzału nie słyszałem. Po nadejściu silniejszego naszego oddziału wyszedłem z piwnicy i w ściernisku znalazłem zwłoki tego żołnierza. Jego oko było przekłute, drugie wyrąbane wraz z kawałkiem kości. Piersi były złane obfitym krwią.“

Tegoż dnia zamordowali bolszewicy Makowie wziętego do niewoli pułkownika. Jego czaszki był rozbity i włożony do wnętrza głowy, kawałek czaszki, wielkości dłoni, leżał zupełnie osobno koło głowy.

W podobny sposób znęcali się bolszewicy nad innymi czterema żołnierzami, których zwłoki przedstawiały straszliwy widok.

W pułtuskim Rożanie istniał komitet, złożony z 14 ludzi, pod przewodnictwem miejscowego nauczyciela Baltusisa. Komitet ten zbierał pieniądze dla naszych żołnierzy. Po wejściu bolszewików aresztowano cały komitet.

We wsi Miecze, za Grajewem, jak już wspominałem — bolszewicy zamordowali wszystkich. Komitet składał się z nauczyciela Baltusisa, dwu felcerów, Czelchowskiego i towańcziyka, restauratora Zawadzkiego, rzemieślnika Miedzianowskiego, kupca Boniśkowskiego, rolnika Zaremby, krawca Gutowskiego i sześciu

Wielki zdobycz wojenna pod Wilejką.

Warszawa 15 | 10 (PAT) Na północno-wschód od Wilejki jazda nasza, posuwając się w kierunku Krzywicz, rozbiła dywizję sowiecką, wzięła 2 działa, 17 karabinów maszynowych, 13 kuchni polowych, tabory i kancelarię dywizyjną.

Wśród kilkuset jeńców, którzy dostali się w nasze ręce, stwierdzono paru dowódców pułków sowieckich. Poza to sytuacja bez ważniejszych zmian.

Sztab generalny.

Kurs marki polskiej.

(Od własnego korespondenta).

Wiedeń 14 | 10 Marka polska stoi tu 2,00 koron do 2,10; z Budapesztu telegrafują na giełdę wiedeńską, że tam cena marki polskiej dochodzi do 250 kor.

Wzrost posiedzenia sejmowego.

WARSZAWA 15—10 (PAT) Wszyscy przewodniczący klubów parlamentarnych wzywają członków, nieobecnych chwilowo w Warszawie na środę 20 bm. na niezawodne posiedzenie sejmowe. W tym dniu i w następnych odbędzie się szereg głosowań, mających pierwszorzędne znaczenie.

Odezwa gen. Żeligowskiego do Koalicji.

Generał Żeligowski rozesłał do wszystkich państw Ententy radiodepeszę, którą podajemy w dosłownym brzmieniu z opuszczeniami w miejscach, których stacja warszawska nie zdołała odcyfrować...

Do rządów Wielkich Państw Sprzymierzonych. Do rządu Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Do rządu Ligi Narodów. Do rządu wszystkich państw.

„8 października generał Żeligowski wojsk złożonych z obywateli Litwy Centralnej, która przez traktat zawarty pomiędzy rządem Kowieńskim i Rosją Sowiecką była odstąpiona 12 lipca 1920 roku rządowi litewskiemu.

Żeligowski zgodnie z organizacjami i partjami politycznymi kraju zwołał Tymczasową Komisję Rządzącą dla sprawowania władzy cywilnej na terytorium Litwy Centralnej. Komisja ta, działająca w imieniu wszystkich obywateli kraju oświadcza, że nie chce prowadzić wojny z żadnym ze swych sąsiadów, przeciwnie, pragnie ona, aby wszystkie sprawy były dysputowane w pokoju. Nie może ona jednak uznać na swym terytorium rządów Kowieńskich, wyłącz-

nych, ubogich mieszkańców Różana.

Ludzi tych wydali w ręce bolszewików miejscowi żydzi, którzy brali udział w miejscowym „rewolucji”, następnie zbiegli wraz z bandami bolszewickimi.

Burmistrza m. Różana, ś. p. Piotra Zygmunta, zamordowali bolszewicy we wsi Szwalice.

Wszelkie rewizje u „wodejrzanych” osób w Różanie odbywały się w obecności miejscowych żydów, którzy objęli funkcję milicjantów i z nadzwyczajną gorliwością przeprowadzali rewizje. Miejscowy aptekarz i zarazem sędzia pokoju, p. Kazimierz Strupczewski, złożył w tym kierunku nadzwyczajną dokładną zeznanie z podaniem nazwisk owych żydów.

W Różanie urządzili bolszewicy rewizję w kościele, poodbijali wszystkie szafy, podnieśli stopnie ołtarzy, nie cofnęli się przed otwarciem cymborium i puszki z wjatykiem. W nocy z 19 na 20 sierpnia wpaśli do kościoła, wyważyli drzwi do zakryjsji i zrabowali kielich, patenę i patenkę. U pozostałego wikariusza, ks. Skierkowski, urządzili kilka razy rewizję, a pomagali im w tem miejscowi żydzi, Grala i Małach. Głównym prowokatorem był zamożny żyd, Sa-gał, który zbiegł z bolszewikami.

W Różanie osierocone rodziny nie mają funduszy na przewiezienie zwłok swych najdroższych osób, zamordowanych w bestjałski sposób.

LJON 14—10 (PAT) Rada najwyższa na posiedzeniu śródomowym rozpatrywała 2 projekty konwencji polsko-gdańskiej, jeden wypracowany przez rząd polski, drugi przez władze

nie litewsko—nacionalistycznych, utworzonych zresztą bez udziału obywateli Litwy Centralnej, gdzie litwini tworzą tylko...procent... Tymczasowa Komisja Rządząca stawia sobie za zadanie zapewnić krajowi wolny wybór do swego losu... w Wilnie w jaknajkrótszym czasie listę, złożoną z przedstawicieli kraju, wybranych przez powszechne głosowanie.

Aby wypełnić to zadanie, niezbędnym jest, aby władza cywilna i wojskowa rządu Kowieńskiego opuściła natychmiast terytorium, zajęte przez nią, na skutek odejścia z tych ziem, pod presją bolszewicką armii polskiej.

Żeligowski generał i Nacz. Wódz. Za tymczasową Komisję Rządzącą, Abramowicz Witold, Bobicki Leon, Egiel Mieczysław, Szopa Teofil, Gasztowt Aleksander,

Anglja a sprawy polskie.

PARYŻ 14—10 (PAT) Wedle „Petit Parisien” w naradach w sprawie odszkodowań Anglja dała dowody skłonności do ustępstw oraz szczerę pragnienie porozumienia, zwłaszcza co do sprawy Górnego Śląska i Gdańska.

Wydalenie żydów z Węgier.

Rząd węgierski wydał rozporządzenie, na którego mocy mają być wydaleny z granic państwa węgierskiego wszyscy cudzoziemcy—żydzi, przybyli do Węgier w czasie od połowy r. 1914. Władzom nakazywano jaknajrychlejsze wydalenie cudzoziemców, którzy będą aż do chwili wyjazdu swego internowani. „As Ujsag” podaje, że żydzi masowo zgłaszają do się przedstawiciela Polski z prośbą o pasporty do państwa polskiego.

Odgłosy w Polsce.

Zajęcie Wilna przez dywizję litewsko-białoruską wywołało żywy odgłos w całym kraju. Obok wielkiego wiecu w Filharmonji, zwołanego przez Kom. zjedn. kresów z Różną, wyraził również radość z tego powodu wiec Nar. Partji Rob., uchwalając przesłanie odpowiedniej depeszy do gen. Żeligowskiego.

W Lublinie odbyła się manifestacja na rzecz Wilna, Kraków, Lwów i inne większe miasta Rzeczypospolitej przyjęły radosnie wiadomość o tym fakcie.

Niemcy palą stątki.

LJON, 14 | 20 (PAT). Niedawno wybuchł pożar w Hamburgu na parowcu Bismark, który miał być wydany koalicji. Dziś ponownie wybuchł pożar na 17000 tonowym „Victoria Luisa”, który także był przeznaczony dla ententy. Prasa francuska zwraca uwagę, że tego rodzaju pożary zdarzają się głównie na stątkach, które mają być wydane entancie.

KRONIKA

— W sprawie Czerwonego Krzyża.

W odpowiedzi na notatkę zamieszczoną w 267 na Rozwoju, zatytułowaną „Jeszcze czego”, a dotyczącą kwestji przyjmowania żydówek na

gdańskie. „Journal de Debats” podaje, że Rada najwyższa uznała, że żaden z tych projektów nie może być przyjęty i poleciła jednej z komisji wypracować nową redakcję.

stanowisko sanitariuszek Oddział Łódzki Czerwonego Krzyża wyjaśnia, że przyjmuje siostry bez różnicy wyznania te, które zostały tylko zatwierdzone przez Zarząd Główny Czerwonego Krzyża w Warszawie. Nawet osoby, które skończyły kursa 3 miesięczne przy Czerwonym Krzyżu w Łodzi i uzyskały patent czekać muszą na zatwierdzenie przez Warszawę, przyczem w Warszawie wymagane jest koniecznie: patent ukończenia co najmniej 4. kl. patent ukończenia 3 miesięcznych kursów sanitarnych i świadectwo odbytej 3 miesięcznej praktyki w szpitalach. Podpisano. H. Rossmanowa.

Z chęcią to notujemy lecz nie bez ubolewania. Na „Czerwony Krzyż” dają żydzi minimalnie, a z niego ciągną chociaż w postaci siostr Czerwonego Krzyża, które to miejsce zajmują często więcej dla agitacji własnej. Żydzi krzyżem się brzydzą, a dla interesu potrafią go nosić. Oto co ogół nasz powtarza ciągle i jakie skargi codziennie odbieramy. Czy słuszne, niech ocenią ci, którzy tą instytucję prowadzą.

Red.

— Loterja państwowa.

Generalna dyrekcja loterii państwowej zawiadamia, że wydana została już urzędowa ogólna tabela wygranych klasy pierwszej loterii i jest do nabycia w biurze dyrekcji w Warszawie, Nowy Świat 70 po cenie marek 10 dla kolektorów, a marek 15 dla graczy. Wypłata wygranych rozpocznie się w Warszawie we wtorek 18, a na prowincji 23 b. m. Losy do następnej drugiej loterii państwowej zostaną w tych dniach wydane i będą do nabycia we wszystkich kolekturach.

— Z Komisji aprowizacyjnej.

Z Warszawy donoszą; Komisja aprowizacyjna pod przewodnictwem p. Gdyka odbyła wczoraj posiedzenie. Posłowi Niedzirowskiemu przydzielono wniosek p. Pietrzyka w sprawie wyżywienia ludności w Zagłębiu, Łodzi i Częstochowie i ośrodkach przemysłowych, dalej posłowi Hertzowi wniosek, domagający się zaopatrzenia ludności pracującej w taniej odzieży i obuwiu.

— Budowa baraków.

Przed paru tygodniami wzywał „Rozwój”, aby w Warszawie i innych miastach, gdzie są wyższe uczelnie i o lokale trudno, pobudowano dla młodzieży tej baraki. Ojóż dowiadujemy się że wydział budowlany magistratu w Warszawie rozpoczął wzniesienie trzech drewnianych baraków i na Pradze, by choć takim sposobem uzyskać więcej miejsc dla pragnących się uczyć dzieci Warszawy. Każda taka szkoła będzie posiadała 7 oddziałów, a więc zmieści przy dwóch zmianach 700 dzieci. Wkrótce więc jeszcze dwa tysiące dzieci będą mogły rozpocząć naukę w tym roku.

Na tem jednak wydział nie poprzestanie i będzie budował bursy.

W piątek dnia 15 października 1920 r. o godz. 1 w nocy po długich i ciężkich cierpieniach zasnęła w Bogu, przeżywszy lat 74, nasza nieodżałowana mat' teściowa, babka i prababka

ś. † p.

Anna z Rychterów HEINZEL

Wyprowadzenie drogich nam zwłok nastąpi w niedzielę dnia 17 października o godz. 3 po poł. z domu żałoby przy ul. Kilińskiego 130 na cmentarz w Zarzewie. Na smutny ten obrząd zaprasza w nieutulonym żalu

RODZINA.

ś. † p.

Anna z Dylików WIELOŃSKA

żyła lat 89. Zmarła dnia 14 b. m.

Nabożeństwo żałobne w kościele N. M. P. na starym mieście odprawione zostanie dziś dnia 16 b. m. o godz. 9 rano
Wyprowadzenie zwłok z domu przy ul. Piwnej № 17 na stary cmentarz katolicki nastąpi o g. 4 po południu.
Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych, przyjaciół i życzliwych

DZIECI.

— Pożyczka przymusowa.

Ministerstwo Skarbu — Urząd Pożyczek Państwowych niniejszem podaje do wiadomości, że sumy ulokowane w długoterminowej Pożyczce Odrodzenia będą zaliczone całkowicie na poczet Pożyczki przymusowej, bez względu na to, czy są w posiadaniu właścicieli, czy też lombardowane w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej lub instytucjach finansowych.

— Pożyczka państwowa.

Ministerstwo skarbu, Urząd państwowej pożyczki podaje do wiadomości, że procenty od długoterminowej pożyczki państwowej z roku 1920 za czas od 1 kwietnia do 1 października roku b. wypłacają: Polska Kasa pożyczkowa i oddziały, Kasy państwowe i instytucje finansowe na podstawie przedstawionych świadectw tymczasowych. W celu pobrania procentów, jak również otrzymania obligacji należy zwracać się do instytucji, od której otrzymano świadectwo tymczasowe. Obligacje zostaną rozesłane przez Urząd pożyczek państwowych w dniach najbliższych.

— Z Tow. Kred. m. Łodzi.

Na ostatnim posiedzeniu Dyrekcji Tow. Kred. m. Łodzi odbytem w dniu 14 b. m. udzielono pożyczek na 10 nieruchomości w ogólnej sumie mk. 3,000,000.

— O podwójne pozwolenie.

W kołach handlowo-przemysłowych panuje niezadowolone z dotychczasowej procedury zatwierdzania i zmiany statutów i spółek akcyjnych. Czynność tę bowiem załatwiają jednocześnie ministerja handlu i przemysłu oraz skarbu. Banki składają podania do ministerjum skarbu, inne zaś spółki — do ministerjum przemysłu i handlu. Niezgodność poglądów obu tych ministerjów wprowadza pewien chaos w odpowiednim stosunku. O wiele bardziej ułatwioną jest procedura przy zatwierdzaniu spółek z ograniczoną poręką, tu bowiem wystarcza system meldunkowy.

Zainteresowani domagają się, aby instytucje kredytowe, które zależą pod względem kontroli od ministerjum skarbu, były też tylko przez to ministerjum zatwierdzane, inne zaś spółki — przez ministerjum przemysłu i handlu.

— Związek młodzieży.

Amerykański związek młodzieży chrześcijańskiej „Ymca” nadsyła nam następujący komunikat. Departamenty wychowawcze stale rozwijają swą działalność wśród żołnierza polskiego. We wrześniu funkcjonowało 36 bibliotek nie licząc mniejszych ruchomych.

W tym samym miesiącu rozesłano do oddziałów książek 4,220, broszur, 20,500 dzienników 8000, gazet 25,00, pocztówek 51,000, plakatów 800,000, odczytów we wrześniu urządzone 24, ogółem w bieżącym roku rozesłano

do oddziałów broszur 1,500,000, oraz 25,000 książek. Departament sportowy poza działalnością w oddziałach wojskowych otwiera w Warszawie szkołę dla instruktorów sportu oraz wydaje dużym nakładem podręczniki sportowe których niema prawie wcale w języku polskim

— Podatek od zysków wojennych.

W ostatnich czasach kupcy odbyli szereg narad w sprawie podatku od zysków wojennych. Na zebraniach tych twierdzono, że władzom dostarczane są nieścisłe informacje o stanie majątkowym kupców. Dalej domagano się, aby podatek ten mógł być spłacany w ratach. W sprawie tej ma być wniesiony nagły wniosek do Sejmu.

— Czy będą bezwyznaniowcy?

k) Wskutek licznych zgłoszeń o wciągnięcie do rejestru stanu cywilnego dzieci urodzonych z małżeństw nienależących do żadnego prawnie uznanego kościoła lub stowarzyszenia religijnego, przewodniczący Urzędu Stanu Cywilnego i Magistrat łódzki zwrócił się do władz w sprawie prowadzenia specjalnego rejestru.

— CHOROBY ZAKAZNE.

W ubiegłym tygodniu zapadło na tyfus brzuszny 58 osób, zmarło 12, na płonice zachorowało 56, zmarło 14, szkarlatyna powaliła 11 osób z tej liczby śmiertelnych wypadków było trzy. Gruźlica zabrała 13 osób.

— Sprostowanie.

W dniu 12 października b. r. w kronice pod tytułem „Pożar wskutek podpalenia” zaszła pomyłka przez złe podanie wiadomości, jakoby w zgłiszczach spalło się zboże. Nie jest to prawda, gdyż straż ochotnicza żadnego zboża nie znalazła.

— Rynek pieniężny.

„Jud” w ostatnim numerze daje następujący krótki przegląd „rynku pieniężnego”. Komisja dewiz czyni właściwie, co może najlepszego: nie daje już wcale żadnych kursów lecz objaśnia, że kurs jest „bez zmiany”, t. j. że funty sprzedaje się jeszcze ciągle po 930 m. Samo się rozumie, że jednocześnie notuje się, że żadnych „transakcyj nie dokonano”. Naprawdę jednak waluta zagraniczna na „czarnej giełdzie” zdrożała, aczkolwiek ogół zachowuje pewną rezerwę.

— Orient-Expres Paryż Warszawa.

Jak donosi East Express z Paryża, począwszy od dnia 23 b. m. Orient-Expres kursujący między Paryżem i Warszawą i odwrotnie będzie odchodził z Paryża we wtorki, czwartki i soboty o godz. 17 m. 30, przybywać będzie tamże w środy, piątki i niedziele, o godz. 10 m. 30. Z Warszawy Orient-Expres wychodzić będzie w poniedziałki, środy i piątki o godz. 15 m. 25, przybywać będzie do Warszawy w czwartki, soboty i poniedziałki o godz. 16 m. 15.

Wszystkim tym którzy raczyli wziąć udział w odprowadzeniu drogich nam zwłok na miejsce wiecznego spoczynku

ś. † p.

Karola Szuflera

a w szczególności wielebnemu ks. Egertowi za jego honorową przysługę porucznikowi Edwardowi Kellerowi składa z głębi serca płynące „Bóg zapłać”
3241-1

Rodzina.

Teatr i sztuka.

Dzisiaj o g. 4 po poł. dla młodzieży przemówi geniusz Słowackiego w 6 obrazowym fragmencie dramatycznym pt. „Złota Czaszka”. Wieczór o g. 8 powtórzenie „Uroczystego Wieczoru” ku czci hetmana St. Zółkiewskiego. Obydwa widowiska poprzedzą specjalne konferencje, ceny najniższe. W niedzielę po poł. o g. 3 po cenach popul. „Złota Czaszka” i p. Brokowski na czele, wieczór zaś o godz. 8 „Papierowy kochanek”. W poniedziałek 19 i w środę 20 po cenach zmniejszonych „Złota Czaszka” J. Słowackiego, Pełne obróbki z lekkiej oryginalnej, pojedynczej kamedii sielskiej B. Katerwy „Urwis” pod kierunkiem reżysera Al. Zelwerowicza dobiegają końca. Rolę tytułową wykona młoda utalentowana artystka p. Jarowska.

Komunikaty.

Gra w piłkę nożną w Helenowie

W niedzielę dn. 17, 18, 20, r. na boisku w Helenowie odbędzie się gra w piłkę nożną pomiędzy wojsk. klubem sportowym i drużyną Bionu Zapasowego 28 P. S. K.

Ze Związku nauczycielskiego.

W sobotę dnia 16 października w lokalu Związku Pol. Naucz. Szk. Powsz. ul. Andrzeja 4, odbędzie się o godz. 7 wiecz. walne zgromadzenie członków. Na porządku dziennym mieści się wybór członków do Sądu Honorowego i sprawozdanie z wyjazdu Delegatów do Warszawy.

— „Ojczyzna”

W kinie „Corso” demonstruje się obecnie obraz znanego pisarza francuskiego Wiktora Sardou. Nader ciekawa treść i wystawa przyciągają się też, że prawie codz. Kino to jest wypełnione.

Ofiary.

W dniu Imienin ulubionego szcfa, Majora Edwarda Saskiego, złożyły urzędniczki Prok. przy S. Wojsk: Marja Szwarbacjówna, Marja Waliszewska, Marja Tyłkowska, Zofja Steckiewiczówna, Halina Stelwiczówna i Genowefa Szymańska, 600 mk na żołnierza polskiego.

DLA KOŁA POLEK.

Na żołnierza polskiego w dniu imienin p. Jadwigi Pętkowskiej uczennice kl. 2 gim. Pętkowskiej i Macińskiej mk. 69, koch. nauczycielce p. J. Pętkowskiej uczennice klasy 6 zamiast kwiatów mk 200.

W dniu imienin p. Jadwigi Kozłowskiej ucz. klas. wstęp. C. gim. Pętkowskiej i Macińskiej złożyły zam. kwiatów mk. 160; uczennice kl. A. i B. zamiast kwiatów złożyły mk 63 fen. 50.

W dniu imienin p. Jadwigi Pętkowskiej ucz. kl. 2 złożył mk. 60. Sumę tą odbierze „Koło Polek”.

NA ŻOŁNIERZA POLSKIEGO.

Z okazji imienin nauczycielki p. Jadwigi Walsównej, uczniowie i uczennice kl. 3-ej Liceum im. Piotra Skargi złożyli Mk. 250.

Potrzebna dziewczyna do kuchni wiadomość w mleczarni Łęczyckiej, Al. Kościuszki 43

Teatr „Scala”

Cegielniana 18

Dziś i jutro 8,30 wiecz.
pożegnalny program artystów pierwszego zespołu!
gościnne występy art. komika

M. Wojtanek

Na pożegnanie dodaje się na pamiątkę teks ulubionej piosenki „ŻOŁNIERZYKI” śpiewany przez
Lolę Patroni

Najbogatszy, najweselszy, najładniejszy z widzianych dotychczas programów
16 produkcji solowych wykonają
Lola Patroni, Z. Bonecka, Winiarska, Zaleska Redenowicz, Liliput Kamiński, Bodo,
Cieselscy

Gniazdo apaszów wielki sketch baletowy i śpiewny z udziałem całk. zespołu artystek i artystów baletu.

Kasa otwarta od 11—2 i od 4 po poł.

UWAGA: Od 19-go b. m. gościnne występy teatru artystyczno-literackiego.

BAGATELA pod dyrekcją p. Tarłowskiego. Pierwszorzędne siły art.

3245-1

Zarząd Resursy Rzemieśniczej i Tow. Rzemieślniczego Okręgu Łódzkiego

niniejszym zaprasza swych członków na mające się odbyć w niedzielę dnia 17 października r. b. o godzinie 10 rano w lokalu Kilińskiego № 117

Nadzwyczajne Ogólne Zebranie

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Odczytanie nowozatwierdzonej ustawy.
- 2) Sprawozdanie z działalności.
- 3) Wybory nowego Zarządu.
- 4) Zatwierdzenie wykreślenia członków zalegających w opłacie składek członkowskich wyżej 4 miesięcy.
- 5) Wolne wnioski.

Zarząd usilnie prosi pp. członków, zalegających w opłacie składek, o uregulowanie takowych do dnia Ogólnego Zebrania

Składki członkowskie przyjmuje biuro Resursy codziennie od godziny 9 rano do 2 po południu i od godz. 5 do 8 wieczorem. w dniu Ogólnego Zebrania zaś przy wejściu na salę.

Członkowie, którzy zalegają w opłacie składek i nie uregulują takowych do dnia 17 października r. b. będą uważani za wybyłych z liczby członków Towarzystwa i nie będą mieli prawa wstępu na Ogólne Zebranie.

Wobec nadzwyczajnie ważnych spraw ogólnorzemieślniczych o jaknajliczniejsze i punktualne przybycie prosi

Zarząd
Tow. RESURSA „RZEMIEŚNICZA”
i Tow. RZEMIEŚLNICZEGO OKR. ŁÓDZKIEGO

Zarząd kooperatywy „Rzemieślnik Polski”

niniejszym zaprasza swych członków—udziałowców na

Nadzwyczajne Ogólne Zebranie

odbyć się mające w niedzielę dnia 17 października r. b. o godz. 12 w południe w lokalu RESURSY RZEMIEŚLNICZEJ, ul. Kilińskiego № 117 z następującym porządkiem dziennym.

- 1) Sprawozdanie z działalności
 - 2) Przyłączenie Kooperatywy do Towarzystwa Rzemieślniczego „Resursa”
- O liczne i punktualne przybycie prosi

3213-2

Zarząd,

DOM

z owocowym ogrodem
SPRZEDAM
Radogoszcz, Wspólna 11
Kuburzewski. 2533-3

Potrzebny praktykant

do księgarni
M. ARCT i S-ka
Piotrkowska 105.
3238-2

POTRZEBNY robotnik

do wytwórni produktów odżywczych. Pierwszeństwo mającemu maszyny młyńskie. Zgłosić się ze świadectwami do fabryki „Sztandar” Wólzkańska № 19 między 8-4 pp.
3237-1

Ogłoszenie.

Dział Kontroli Gospodarczej D. O. Gen. Łódź. przyjmie 1 do 2-ch woźnych na etatowe stanowiska, woźnych państwowych zaraz. Wymagania nieposzlakowany charakter, znajomość pisania i czytania, nieprzekraczalny 40. lat życia.

Pierwszeństwo mają wysłużeni żołnierze. Zgłaszać się osobiście lub piśmieniem w Dziale Kontroli Gospodarczej Aleje Kościuszki 17. II. piętro w godz. od 9-ej do 16-ej.

3244

Kartofle, kapustę, brukiew, marchew, siano, słome i t. d. mają na sprzedaż wagenami

Kruczyński i Ska

Bydgoszcz ul. św. Trójcy № 1 a, telefon 1323
3217-5

Szatnia do wynajęcia w teatrze

„Scala”

wiadomość w kancelarii teatru od 11 rano. 2349

Kupuję

bizuterję, brylanty, złoto srebra platynę zegarki, płacę ceny najwyższe
Sienkiewicza 20 m.16 part., ost. wejście. 3193-4

Zaginał pies wyżeł

w brązowe łaty i także kropki. Odprowadzić za sówitą nagrodą
St. Zarze-wska 4?, 3239-1

Detaliczna sprzedaż

manufaktury i resztek
Piotrkowska 103
prawa of. I piętro.

Młocarnia

składająca się z motoru 6 P. H. i młockarni na prostą słomę do sprzedania w
KONSTANTYNOWIE pod Łodzią; ul. Łaska № 82.
3225-3

Z powodu wyjazdu natychmiast do sprzedania

fortepian
półkoncertowy, fir. Szredera z pięknym tonem. Wysoka 22.
3205-4

